

[View this email in your browser](#)

REDRESS

Ending torture, seeking justice for survivors

СЕРПЕНЬ 2025

JUST REPARATION

У зміцненні спільноти
практики щодо компенсацій
шляхом обміну актуальними
подіями в цій сфері

Just Reparation — це регулярний огляд новин щодо репарацій, підготовлений юридичною командою REDRESS.

У цьому випуску висвітлюються ключові події у сфері репарацій. Серед них: виплата компенсації чотирьом постраждалим від сексуального насильства після виборів 2007 року в Кенії; основні висновки щодо репарацій та захисту правозахисників довіклля з консультативних висновків Міжамериканського суду з прав людини (IACtHR) та Міжнародного суду ООН (ICJ); рішення нігерійського суду про виплату компенсації постраждалим від катувань у контексті протестів; рішення Європейського суду з прав людини (ECtHR) проти Росії за порушення прав людини в Україні з 2014 року; а також рішення Економічного співтовариства західноафриканських держав (ECOWAS), яке визнало Сьєрра-Леоне відповідальною за невжиття ефективних заходів для боротьби з жіночим генітальним каліцтвом (FGM).

У цьому номері також представлено матеріали від Ініціативи зі стратегічного судочинства в Африці (ISLA) щодо викликів, пов'язаних із реалізацією Конвенції Африканського Союзу 2024 року про припинення насильства щодо жінок і дівчат (CEVAWG).

Якщо ви хотіли б підготувати коротку статтю для розділу **Community Corner**, або якщо ваша організація проводить захід, яким ви бажаєте поділитися з нашими читачами чи у наших соціальних мережах, будь ласка, звертайтеся до нашого юридичного радника Алехандро за адресою: alejandro@redress.org.

[надайте нам відгук](#)

ВАЖЛИВІ НОВИНИ

КЕНІЯ

Постраждалі від насильства після виборів 2007 - 2008 років отримали компенсацію від уряду Кенії

16 липня 2025 року уряд Кенії виплатив 16 мільйонів кенійських шилінгів (приблизно 160 000 доларів США) чотирьом постраждалим від сексуального насильства, вчиненого під час кризи після виборів 2007 року. Це стало важливим етапом у 13-річній судовій боротьбі.

Виплати були здійснені на підставі рішення Високого суду у стосовно [Петиції №122/2013](#), винесеного у 2020 році, яким було встановлено, що уряд не захистив постраждалих і не провів належного розслідування і переслідування злочинців. Кожен із чотирьох постраждалих отримав по 4 мільйони шилінгів (приблизно 40 000 доларів США).

Спочатку петиція включала вісім заявників, однак четверо з них були виключені з рішення про репарації, оскільки порушення були вчинені недержавними акторами і про їхні випадки не було своєчасно повідомлено. Заявники [частково оскаржили](#) рішення, стверджуючи, що держава має надати компенсацію всім постраждалим, включно з тими, хто постраждав від дій приватних осіб. У серпні 2025 року апеляційне рішення визнало, що держава не запобігла сексуальному насильству та не діяла належним чином у відповідь на нього. Високий суд визнав ці дії тортурами, але відмовив у

наданні додаткової компенсації чотирьом постраждалим через відсутність офіційного повідомлення про їхні випадки до органів влади. Позов, поданий у 2013 році, стосувався широкомасштабного сексуального та гендерно зумовленого насильства, вчиненого як державними, так і недержавними акторами у 2007 році. Завдяки адвокації, соціальній мобілізації та комунікаційним зусиллям коаліції національних громадських організацій, груп постраждалих і REDRESS вдалося домогтися виконання цього рішення. Коаліція та їхні прихильники оприлюднили [спільну заяву](#), підкресливши важливість реалізації рішення для інших постраждалих, а також підтвердили, що юридичні дії триватимуть для забезпечення виплати відсотків за затримку компенсацій.

Photo by: UN OCHA

[Читати далі](#)

ГЛОБАЛЬНИЙ ВИМІР

Зміна клімату та репарації: історичні консультативні висновки Міжамериканського суду з прав людини (IACtHR) та Міжнародного суду ООН (ICJ)

3 липня 2025 року Міжамериканський суд з прав людини (IACtHR) оприлюднив консультативний висновок, у якому визначив зобов'язання держав-членів Організації американських держав (OAS) у зв'язку з так званою «кліматичною надзвичайною ситуацією». Невдовзі після цього, 23 липня 2025 року, Міжнародний суд ООН (ICJ) також оприлюднив

консультативний висновок щодо зобов'язань держав у сфері зміни клімату.

Обидва консультативні висновки підтвердили, що міжнародно-протиправні діяння держав можуть породжувати обов'язок надавати постраждалим комплексні репарації. ICJ зазначив, що невиконання державою обов'язку щодо регулювання викидів парникових газів або проведення оцінки впливу на довкілля може вважатися таким протиправним діянням, що тягне за собою юридичні наслідки, включно з повною репарацією — тобто реституції, компенсації і сатисфакції. IACtHR наголосив, що держави також зобов'язані забезпечувати репарації, зокрема реституцію, реабілітацію та компенсацію, жертвам порушень прав людини, пов'язаних зі зміною клімату.

Крім того, IACtHR оголосив нинішню ситуацію кліматичною надзвичайною ситуацією, яка непропорційно впливає на вразливі групи, зокрема на корінні народи. Суд підтвердив обов'язок держав захищати екологічних правозахисників від загроз, переслідувань та криміналізації, а також підкреслив належний обов'язок держав проявляти обачність у запобіганні, розслідуванні та наданні репарацій у випадках порушення цих прав.

Хоча консультативні висновки не мають обов'язкової сили, вони становлять вагомий прецедент і можуть використовуватися як авторитетне джерело у правозахисній адвокації та слугувати підґрунтям для підготовки до судових процесів з питань кліматичних змін (*climate litigation*).

Photo by: Jeanne Menjoulet CC 2.0

[Читати далі](#)

НИГЕРІЯ

Федеральний суд Лагосу зобов'язав виплатити компенсацію в ₦10 мільйонів протестувальникам #EndSARS

24 липня 2025 року Федеральний високий суд у Лагосі, Нігерія, зобов'язав Генерального інспектора поліції та комісара поліції штату Лагос виплатити ₦10 мільйонів (приблизно 6 532 долари США) як відшкодування групі протестувальників руху #EndSARS, чий права були порушені під час четвертої меморіальної акції 20 жовтня 2024 року.

Суддя Муса Какакі постановив, що протестувальників несправедливо переслідували, били, застосовували сльозогінний газ і незаконно утримували під вартою, чим порушили їхні конституційні права на мирні зібрання та об'єднання. Хоча суд визнав право поліції підтримувати порядок під час демонстрацій, він наголосив, що ці повноваження мають здійснюватися відповідно до демократичних принципів і верховенства права.

Позов подали окремі протестувальники, зокрема Хасан Совето з Кампанії за права на освіту (Education Rights Campaign, ERC), разом із громадськими організаціями — Рух «Заберіть це назад» (Take It Back Movement, TIBM) та Кампанією на захист прав людини (Campaign for the Defense of Human Rights, CDHR). У своєму позові вони оскаржували застосування вогнепальної зброї, свавільні арешти та тривале незаконне утримання протестувальників під вартою. Суд визнав владу відповідальною за порушення прав протестувальників і зобов'язав виплатити постраждалим компенсацію.

Photo by: TobiJamesCandida CC 4.0

[Читати далі](#)

РОСІЯ та Україна

Європейський суд з прав людини (ECtHR) визнає Росію відповідальною за масштабні порушення прав людини в Україні

9 липня 2025 року Європейський суд з прав людини (ECtHR) виніс прецедентне рішення Великої Палати у справі «Україна та Нідерланди проти Росії». Справа стосувалася серйозних і масштабних порушень прав людини, вчинених Росією на сході України з 2014 року до 16 вересня 2022 року, коли Росію офіційно виключили з Ради Європи. Суд розглядав такі події, як збиття рейсу Malaysia Airlines MH17, дії підтримуваних Росією сепаратистських сил і жорстоке поводження з цивільним населенням під час і після повномасштабного вторгнення Росії в Україну в 2022 році.

Суд визнав Росію відповідальною за «адміністративну практику» порушень в Україні, включаючи невибіркові атаки, тортури, позасудові вбивства, незаконне утримання під вартою, примусову працю, сексуальне насильство, насильницьке переміщення населення, релігійні переслідування, обмеження свобод та незаконне переміщення українських дітей із окупованих територій. Крім того, Суд встановив порушення Росією обов'язку розслідувати порушення та надавати ефективні правові засоби захисту. Щодо збиття рейсу MH17, Суд визнав Росію відповідальною за збиття літака, встановив порушення права на

життя, неналежне проведення розслідування та відсутність ефективних правових засобів захисту.

Це рішення підсилює міжнародну правову відповідальність за масштабні порушення прав людини та може стати ключовим орієнтиром для майбутніх судових процесів щодо дій Росії в Україні.

Photo by: Ministry Defense of Ukraine CC 2.0

[Читати далі](#)

СЬЕРРА-ЛЕОНЕ

Суд Економічного співтовариства західноафриканських держав ECOWAS визнає Сьєрра-Леоне відповідальною за відсутність криміналізації Жіночого генітального каліцтва (FGM)

8 липня 2025 року Суд правосуддя Економічного співтовариства держав Західної Африки (ECOWAS) виніс важливе [рішення](#), яким встановив, що Сьєрра-Леоне порушила права жінок і дівчат, не криміналізувавши жіноче генітальне каліцтво (FGM). Суд визнав FGM тяжкою формою насильства, що прирівнюється до тортур, та порушенням міжнародних зобов'язань Сьєрра-Леоне у сфері прав людини, включно з положеннями Протоколу Мапуту та Африканської хартії прав і добробуту дитини.

Справа була подана постраждалою Кадією у партнерстві з «The Forum Against Harmful Practices», що висвітлює фізичні, психологічні та соціальні наслідки FGM. Суд постановив, що Сьєрра-Леоне має прийняти

законодавство, яке забороняє FGM, а також впровадити соціально-економічні та освітні заходи для ліквідації цієї практики. Держава також зобов'язана розслідувати та притягнути до відповідальності осіб, причетних до FGM, та виплатити постраждалим компенсацію в розмірі 30 000 доларів США.

Незважаючи на це рішення та постійний тиск з боку громадських організацій, президент Сьєрра-Леоне Маада Біо поки що не вжив заходів щодо виконання директиви Суду. На даний час національні закони не забороняють FGM, тому лідерство президента є критично важливим для досягнення офіційної заборони та захисту прав і здоров'я жінок і дівчат у країні.

Photo by: MONUSCO CC 2.0

[Читати далі](#)

НОВИНИ ПРАВОЗАХИСНОЇ ГРОМАДИ

Ми прагнемо включати погляди та висновки юристів, активістів, постраждалих та інших осіб, які працюють у сфері репарацій, до видання **Just Reparation**. Окрім оновлень щодо конкретних справ, Ваші матеріали є надзвичайно цінними для поглиблення колективного розуміння та сприяння змістовному діалогу в спільноті практиків у сфері репарацій. Якщо Ви бажаєте взяти участь у наступному випуску **Just Reparation**, ми закликаємо надіслати ваші матеріали до 10 вересня 2025 року на адресу alejandro@redress.org.

Перед ратифікацією: переосмислення прогалин у впровадженні CEVAWG

Май Аман (Mai Aman) , Юрисконсульт - Ініціатива стратегічного судового захисту в Африці (Initiative for Strategic Litigation in Africa, ISLA).

31 липня 2025 року ISLA провела [онлайн-дискусію](#), присвячену одному з найспірніших аспектів нещодавно ухваленої [Конвенції Африканського Союзу щодо покінчення з насильством над жінками та дівчатами \(CEVAWG\)](#): Статті 14. Ця норма визначає рамки впровадження та нагляду за Конвенцією, покладаючи основну відповідальність на Африканську Комісію з прав людини та народів (ACHPR).

На перший погляд, це може виглядати логічно. АCHPR вже здійснює нагляд за такими правозахисними інструментами, як Африканська Хартія та [Протокол Мапуту](#). Однак експерти в ході онлайн-розмови наголосили, що таке [визначення](#) ризикує закріпити давні інституційні слабкості, а не усунути їх.

Дискусія зосередилася на практиці Комісії, особливо в межах [Статті 59\(1\)](#) Африканської Хартії, яка накладає широкі обмеження конфіденційності на процедуру комунікацій. На практиці це означає відсутність публічних слухань, непублікацію списків справ, обмеження на поширення подань, а також багатомісячні або навіть багаторічні затримки у публікації ухвалених рішень. Для постраждалих це означає невидимість; для громадянського суспільства — відсутність можливості для адвокації та подальшого контролю.

Ставлення АCHPR було надзвичайно буквальним. Комісари неодноразово заявляли: «Наші руки зв'язані Хартією», відмовляючись приймати більш прогресивну інтерпретацію відповідно до Статті 60 Африканської Хартії, яка дозволяє гармонізацію з міжнародними стандартами прав людини. Без реформ орган, відповідальний за впровадження CEVAWG, ризикує не забезпечити виконання обіцянок Конвенції.

Експерти також ставили під сумнів аргумент, що ратифікація може відбутися зараз, а недоліки будуть усунені пізніше. Досвід Протоколу Мапуту показує, що нерозв'язані конструктивні проблеми можуть залишатися десятиліттями, підриваючи як відповідальність держав, так і доступ жертв до правосуддя. Лише сім держав-членів АС дозволяють фізичним особам та НУО прямий доступ до Африканського Суду відповідно до Статті 34(6) [Протоколу Африканського Суду](#), тому судові засоби за CEVAWG залишатимуться недоступними для більшості африканців.

Експерти закликали до дій:

- Наполягати на прогресивній переінтерпретації або навіть скасуванні Статті 59(1), щоб забезпечити прозорість і доступ до правосуддя;
- Розглянути надання Африканському Суду обмеженої прямої юрисдикції у справах за CEVAWG;

- Призупинити кампанію ратифікації для проведення повного аналізу прогалин та консультацій із постраждалими громадами та феміністськими юристами;
- Посилити коаліції громадянського суспільства для вимоги впровадження рамок, які відповідають своїй меті.

Врешті-решт, CEVAWG має бути більше ніж символічною перемогою. Як зазначив один із панелістів: «Недостатньо, щоб договір існував — він повинен забезпечувати правосуддя». Права африканських жінок та дівчат заслуговують на нічого меншого.

ІНШІ НОВИНИ

ГВІНЕЯ

Виплати репарацій у Гвінеї викликають надію, обурення та заклики до включення всіх постраждалих

[Читати далі](#)

ІНДІЯ

Верховний Суд призначив компенсацію у розмірі ₹50 лакхів у справі про жорстокі тортури в місцях позбавлення волі

[Читати далі](#)

ТАНЗАНІЯ

Позов на KSh 260 мільйонів подано до Східноафриканського Суду (EACJ) щодо нібито викрадення та катувань у Танзанії

[Читати далі](#)

КОЛУМБІЯ

Міжамериканська Комісія з прав людини (IACHR) опублікувала чотири звіти про дружні врегулювання справ, пов'язаних з збройним конфліктом та дискримінацією

[Читати далі](#)

ЧИТАННЯ НА ВИХІДНІ

У громадських діалогах сирійці діляться своїми історіями та прагненням до справедливості

Міжнародний центр перехідного правосуддя (International Center for Transitional Justice, ICTJ)

Наприкінці квітня в Сирії десятки місцевих жителів у кількох містах і містечках вперше зібралися разом, щоб нарешті розповісти про свій досвід під час 14-річного конфлікту, який

In Community Dialogues,
Syrians Share Their Stories
and Aspirations for Justice

розділив суспільство та призвів до численних порушень прав людини. Ці громадські діалоги, організовані ICTJ у партнерстві з проєктом Bridges of Truth, надали безпечний простір для учасників, щоб поділитися своїми історіями та труднощами, обговорити потреби та висловити надії на справедливість і примирення.

[Читати далі](#)

Репарації можуть бути можливими у мирній угоді між Україною та Росією

**Майкл Рафф і Марк Латтімер
для LAWFARE**

У міру того, як США просувають третій раунд мирних переговорів між Росією та Україною, питання репарацій для України, ймовірно, буде включене до обговорень. “Фінальна пропозиція” Білого Дому у квітні передбачала “компенсацію та допомогу для відновлення”, відображаючи величезні збитки, спричинені конфліктом. Автори зазначають, що репарації можуть стати досяжними у майбутній мирній угоді, звертаючи увагу на попередню готовність Росії включати такі положення у пострадянські угоди та можливість використання заморожених державних активів для забезпечення виконання домовленостей.

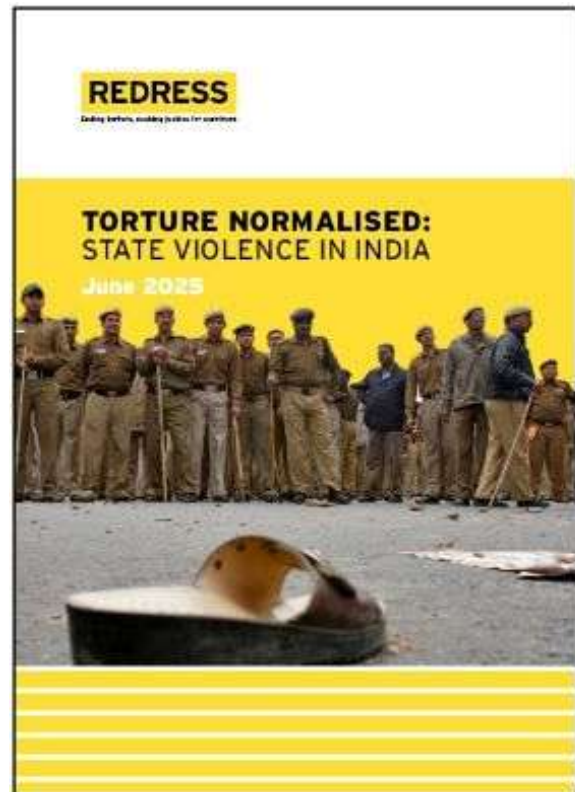

[Читати далі](#)

Катування нормалізовані: державне насильство в Індії

REDRESS

Катування та жорстоке поводження в Індії є поширеними та системними, часто здійснюються безкарно державними органами. Цей звіт закликає уряд Індії та міжнародну спільноту до невідкладних правових і політичних реформ для запобігання катуванням, забезпечення справедливості для постраждалих і усунення цих серйозних порушень. Звіт підготовлено REDRESS у консультації з юристами та представниками громадянського суспільства, що мають експертизу у питаннях катувань в Індії. REDRESS проводив збір даних та аналіз, використовуючи desk-based та відкриті джерела, спираючись на публікації, заяви та звіти національних органів, органів ООН, національних та міжнародних НУО та медіа. Ця публікація фінансована Європейським Союзом та створена в рамках ініціативи United Against Torture Consortium (UATC). Її зміст є виключною відповідальністю REDRESS і не обов'язково відображає позицію Європейського Союзу.

[Читати далі](#)

ЗАХОДИ

REDRESS на практиці - СЕРІЯ ВЕБІНАРІВ

Міжрегіональний обмін досвідом у впровадженні рішень механізмів захисту прав людини

REDRESS Litigants Group

REDRESS IN PRACTICE WEBINAR SERIES

INTER-REGIONAL EXPERIENCES ON IMPLEMENTING DECISIONS BY HUMAN RIGHTS MECHANISMS

24 SEPTEMBER 2025 THURSDAY | 2:00 TO 3:30 PM CET

PANEL

- Michael Gyan Nyarko**
Deputy Executive Director
The Institute for Human Rights and Development in Africa (IHRDA)
- Ramute Remezaite**
Implementation Lead
European Human Rights Advocacy Centre (EHRAC)
- Rachel Murray**
International Human Rights Law
Professor
University of Bristol Law School
- Alejandra Escobar**
International litigation coordinator
Colectivo de Abogados José Alvear Restrepo (CAJAR)
- Salina Kafle**
Executive Director
Human Rights and Justice Centre (HRJC)

Arabic, French, Spanish and Ukrainian interpretations will be available.

Register at redress.org/upcoming-events | Livestreamed on

Вебінар складатиметься з панельної дискусії за участю чотирьох практиків, які ведуть справи у міжамериканській, африканській, європейській та міжнародній системах захисту прав людини. Панелісти поділяться практичним досвідом впровадження конкретних рішень, а також ширшими рефлексіями та найкращими практиками для покращення ефективних стратегій реалізації рішень. 24 вересня 2025, 14:00 (CET)

Панельна дискусія буде супроводжуватися сесією запитань і відповідей, що дозволить учасникам безпосередньо взаємодіяти зі спікерами. Передбачено синхронний переклад іспанською, українською, арабською та французькою мовами. Під час вебінару буде висвітлено зміст наших напрацювань [Методичні рекомендації щодо впровадження рішень \(Practice Note on Implementation of Decisions\)](#) і [Методичні рекомендації щодо вимоги та впровадження репарацій для постраждалих від тортур \(Practice Note on Claiming and Implementing Reparation for Survivors of Torture\)](#).

[Зареєструйтесь тут](https://redress.org/upcoming-events)

Ось деякі майбутні заходи щодо стратегічного судочинства проти тортур та суміжних тем, які можуть вас зацікавити.

Якщо ваша організація планує захід і бажає поділитися ним із нашою спільнотою практиків через цей інформаційний бюлетень або соціальні мережі REDRESS, надішліть деталі нашому юристу за адресою: alejandro@redress.org.

Дякуємо, що читаете! Побачимось наступного місяця.

Ознайомитися з попередніми випусками можна [тут](#).

Якщо ви отримали цей бюлетень у пересланому листі — [підпишіться тут](#).

Unit G01, 65 Glasshill Street SE1 0QR, London | info@redress.org

Want to change how you receive these emails?

You can [update your preferences](#) or [unsubscribe](#)